

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Havforskningsinstituttet
Postboks 1870 Nordnes
Nykirkekaien 1
5817 BERGEN

Deres ref	Vår ref	Dato
	15/6060-1	18.12.15

Statsbudsjettet 2016: Tildelingsbrev til Havforskningsinstituttet

1. Innledning	1
2. Regjeringens langsiktige mål og strategier	2
3. Mål og prioriteringer i 2016	2
4. Føringer og oppdrag i 2016	6
5. Styringsdialog gjennom året	10
6. Budsjettvedtak og fullmakter for 2016	11
Vedlegg 1: Styringsparametere og rapporteringskrav	14
Vedlegg 2: Styringskalenderen for 2016	20
Vedlegg 3: Fullmakter 2016	25

1. INNLEDNING

Nærings- og fiskeridepartementet viser til Innst. 12 S (2015–2016), Prop. 1 S (2015–2016) for Nærings- og fiskeridepartementet og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015 – 2016) og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Havforskningsinstituttet i 2016.

Tildelingsbrevet fastsetter mål, prioriteringer og resultatkrav for Havforskningsinstituttet i 2016. Brevet gir også enkelte faglige føringer og spesifiserer konkrete oppdrag med leveranse i 2016, men gir ikke en uttømmende oversikt over etatens oppgaver. Etatens myndighet, ansvar og faste oppgaver framgår av hovedinstruks for styringen av Havforskningsinstituttet, fastsatt 24. juni 2014. Det er derfor justeringer av prioriteringer og føringer, sammenlignet med de som ble gitt i

forbindelse med statsbudsjettprosessen for 2015, som er viet særlig oppmerksomhet i tildelingsbrev for 2016.

Departementet tar forbehold om at etaten innenfor gjeldende budsjetttrammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller skal det sendes tillegg til tildelingsbrev.

2. REGJERINGENS LANGSIKTIGE MÅL OG STRATEGIER

Regjeringen ønsker en forutsigbar vekst i fiskeri- og havbruksnæringene. Dette krever ny viten og ny teknologi som både bidrar til god konkurransekraft og til å løse miljø- og bærekraftsutfordringer. I Meld. St. 7 (2014-2015) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024* vektlegges behovet for en langsiktig kunnskapssatsing som skal bidra til rent hav og sunn og trygg sjømat. I 2015 har regjeringen lagt fram flere meldinger og en forskningsplan som vil være et viktig grunnlag for Havforskningsinstituttets arbeid både på kort og lang sikt: Meld. St. 16 (2014-2015) *Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett*, Meld. St. 15 (2014-2015) *Noregs fiskeriavtaler for 2015 og fisket etter avtalene i 2013 og 2014*, Meld. St. 17 (2014-2015) *Evalueringsrapport om forvaltningen av kongekrabbe og Masterplan for marin forskning*.

3. MÅL OG PRIORITERINGER I 2016

3.1 Mål

Hovedmål

Havforskningsinstituttet skal være en ledende leverandør av kunnskap og råd for bærekraftig forvaltning av ressursene og miljøet i de marine økosystemene.

Delmål

1. Samle, forvalte og tilgjengeliggjøre data om marine økosystemer
2. Levere internasjonalt ledende forskning
3. Levere forskningsbaserte råd og tjenester

• **Samle, forvalte og tilgjengeliggjøre data om marine økosystemer**

Havforskningsinstituttet skal sørge for nødvendig kartlegging og overvåking av marine ressurser og marint miljø på havet og langs kysten, som grunnlag for forskning og rådgiving. Instituttet har videre et hovedansvar for å samle, forvalte og gjøre tilgjengelig alle nasjonale marine data. Havforskningsinstituttets overvåking må dimensjoneres ut fra instituttets forsknings- og rådgivingsoppdrag for Nærings- og fiskeridepartementet

og tilhørende forvaltning. Instituttet skal utarbeide planer for datainnsamling og bearbeiding innen alle relevante områder.

Instituttets overvåkingsserier må i tilstrekkelig grad kunne fange opp viktige økologiske endringer i havet og kystsonen. Det forventes at Havforskningsinstituttet fortsetter å utvikle det internasjonale samarbeidet knyttet til overvåking i våre viktigste havområder, spesielt gjennom Det internasjonale råd for havforskning (ICES).

Havforskningsinstituttet må gjennomføre forskningstøkt for bestandsundersøkelser når dette er nødvendig for rådgivingen for kommersielt viktige bestander. Innrettingen av overvåkingen av rømt oppdrettsfisk i vassdrag og lakselus på villfisk skal skje i dialog med Nærings- og fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet, og innrettingen av overvåkingen av lakselus skal skje i dialog med Mattilsynet.

Det forventes forbedrede resultater i forvaltning og tilgjengeliggjøring av marine data. I tillegg må arbeidet med å optimalisere og effektivisere datatilgangen gis tilstrekkelig prioritet.

- **Levere internasjonalt ledende forskning**

Det er et mål at Havforskningsinstituttets forskning har høy vitenskapelig kvalitet og er internasjonalt ledende på instituttets kjerneområder. Forskingen ved instituttet skal bidra til å utvikle det vitenskapelige grunnlaget for instituttets råd.

Både énbestands- og flerbestandsrådgiving krever at metodikk for mengdemåling og bestandsberegning utvikles og forbedres. Forskingen på marine ressurser må sikre gode modeller for bestandsberegning, inkludert studier som kan forklare variasjoner i fiskebestanders utvikling. Det er viktig at forskningen bidrar til å optimalisere overvåking, øvrig datatilfang og modellering, slik at usikkerheten i bestandsestimeringen blir så lav som mulig. Havforskningsinstituttet skal videre legge vekt på å øke kunnskapen om hvordan økosystemene endres som følge av klimavariasjoner og andre ytre påvirkninger.

En viktig del av det faglige grunnlaget for havbruksforvaltningens beslutninger er knyttet til rømt oppdrettsfisk og lakselus. Det er også behov for økt kunnskap om hvorvidt utbredelse og reproduksjon for viltlevende marine bestander påvirkes av havbruksvirksomhet. I tillegg er det viktig å styrke grunnlaget for lokalisering av oppdrettsanlegg, herunder kartfesting av gyte- og oppvekstområder for marine bestander, samt å videreutvikle metodikk for å måle miljøeffekter av havbruk. Havforskningsinstituttet skal arbeide for å bedre forvaltningens kunnskapsgrunnlag på disse områdene.

- **Levere forskningsbaserte råd og tjenester**

Instituttet skal levere råd til forvaltningen basert på beste tilgjengelige kunnskap. Overvåking, kartleggingsarbeid og forskning danner grunnlaget for rådgivingen. Forvaltningsrådene bør utvikles gjennom samarbeid i internasjonale og nasjonale fora. Instituttet skal ha gode rutiner for kvalitetssikring av råd til forvaltningen og tydelig kommunisere graden av usikkerhet i det vitenskapelige grunnlaget for rådene.

Vurdering av bestandssituasjon og utvikling av kvoteråd er en kjerneoppgave for instituttet. Forsknings- og overvåkingsaktiviteten på de sentrale fiskebestandene skal tilpasses behovene for rådgiving for bærekraftig høsting. Det forventes at kunnskapsgrunnlaget opprettholdes på de kommersielt viktigste bestandene. Arbeidet med å videreutvikle økosystembasert rådgiving og kunnskapen om interaksjonene mellom ulike bestander gjennom ICES skal prioriteres høyt. Rådgivingen om høsting av marine ressurser skal i størst mulig grad være basert på forvaltningsmål og forvaltningsstrategier, der det legges vekt på økosystemenes tilstand, føre-var-prinsippet, risikovurderinger og å opprettholde biologisk mangfold. Det må også kunne gis råd for kommersielt marginale bestander ut fra overvåkingsdata og best tilgjengelig kunnskap. Enkelte marginale bestander er særlig prioritert gjennom arbeidet med oppfølging av forvaltningsprinsippet i havressursloven.

Den andre kjerneoppgaven innenfor rådgiving er å levere råd til forvaltningen om miljøeffekter av havbruk, fiskevelferd og enkelte områder innenfor fiskehelse. Havforskningsinstituttet skal bidra til å sikre det faglige grunnlaget for havbruksforvaltningens beslutninger, slik at potensialet for økt sjømatproduksjon fra havbruk kan realiseres. Instituttet skal gi tildelingsmyndigheten for akvakulturtillatelser kunnskapsstøtte ved behandling av søknader om tillatelse til havbruk og havbeite.

Den tredje kjerneoppgaven innenfor rådgiving er å gi råd om konsekvenser av eventuelle endringer i miljøtilstand i fjordsystemene, på kysten og i havområdene. Instituttet må kunne vurdere konsekvenser for det marine miljøet av ulik aktivitet, som olje- og gassutvinning, alternative energikilder, masseuttak, deponering fra gruvedrift og håndtering av miljøfarlige vrak og installasjoner med mer.

All kunnskapsstøtte, referansefunksjoner og faglig beredskap for Mattilsynet og Fiskeridirektoratet skal ytes med grunnlag i tildelingen til Havforskningsinstituttet. Instituttet bør så langt det er hensiktsmessig inngå nærmere avtaler med Fiskeridirektoratet og Mattilsynet om den forvaltningstøtten som skal ytes innenfor rammene som gis fra departementet.

- **Effektiv ressursbruk mv.**

Havforskningsinstituttet har ansvaret for en betydelig andel av nasjonal infrastruktur knyttet til marin overvåking, forskning og formidling. Det pålegger derfor instituttet et

særlig ansvar å sørge for koordinering og effektiv bruk av infrastruktur og data. Instituttet skal ha et langsiktig perspektiv på sin planlegging og aktivt benytte sine regnskaper og sine budsjettfullmakter i dette arbeidet. Instituttet skal ha følgende ambisjoner for effektiv ressursbruk mv.:

- Infrastruktur på sjø og land skal utnyttes kostnadseffektivt og tilfredsstillende myndighetskrav.
- Instituttet skal utnytte mulighetene som ligger i å nyttiggjøre datamateriale fra fiskeflåten, akvakulturnæringen og øvrige eksterne kilder, herunder bidra til at det samles inn relevante data.
- Instituttet skal sørge for god og tilpasset formidling av forskningsresultater.
- Instituttet skal ha en målrettet kompetanseforvaltning og bidra til rekruttering av forskere, og studenter innen høyere utdanning, innenfor alle sine fagområder (inkludert IKT, administrasjon mv.).
- Instituttet skal benytte den samlede kompetanse og infrastruktur innen marin overvåking og forskning som grunnlag for best mulig kostnadseffektiv måloppnåelse. Dette gjelder også kompetanse og infrastruktur som brukes nasjonalt og internasjonalt.

Styringsparametere og rapporteringskrav følger i vedlegg 1.

3.2 Prioriteringer 2016

Som følge av stadig større isfrie områder og endringer i bestandsdynamikk og -utbredelse har kompleksiteten og arealet for ressursovervåking økt betydelig de siste årene. Samtidig har havbruk og andre næringer som berører miljøet ved kysten og i fjorder vokst. Denne utviklingen vil påvirke innretning og prioritering av instituttets aktiviteter. Som i 2015 blir det derfor viktig å prioritere kjerneoppgavene som ligger til grunn for rådgivningen innenfor akvakultur og fiskerier. Utviklingen i ansvarsområdet gjør at det framover vil være en prioritert oppgave for instituttet kontinuerlig å vurdere virkemiddelbruk, tiltak og organisering av virksomheten for å oppnå en mer effektiv måloppnåelse, jf. også oppfølging av evalueringene av instituttet (Oxford Research 2012) og vurderingen av framtidig datainnhentingsinfrastruktur (Havforskningsinstituttet rapport nr 17-2015).

Satsingen fra 2015 på å sikre forsvarlig forvaltning og effektiv bruk av historiske og framtidige marine data opprettholdes i 2016, jf. delmål 1. Videre styrkes ressursforskningen ytterligere. Det er en økning i bidraget fra fiskeriforskningsavgiften, og det er viktig at instituttet er transparente på anvendelsen av disse midlene. Ressursinnsatsen på havbruksforskning styrkes også. I 2016 vil det være en prioritert oppgave å følge opp Meld. St. 16 (2014-2015) *Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett*. Instituttet skal i den forbindelse samarbeide med relevante kunnskapsmiljøer om utviklingen av modell for lakselusindikator, og særlig viktig er samarbeidet med Veterinærinstituttet. Arbeidet skal skje i samsvar med Stortingets forutsetninger jf. Innst. 361 S (2014-2015). Meld. St.

16 (2014-2015) legger opp til at systemet med handlingsregel for justering av produksjonskapasitet skal tas i bruk sent 2016 / tidlig 2017. Dette innebærer at modellen må være ferdig utviklet slik at den kan testes ut under våravlusingen 2016. Andre relevante kunnskapsmiljøer må derfor involveres så raskt som mulig for å sikre at arbeidet skjer med forutsatt framdrift.

Som et ledd i regjeringens omstillingspakke for økt sysselsetting styrkes tildelingen til vedlikehold og oppgradering av de marine forskningsfartøyene. Disse tiltakene vil forbedre driftssikkerheten for deler av fartøysflåten, og det er viktig at disse tiltakene iverksettes raskt og forsvarlig.

Havforskningsinstituttet skal bistå fiskeriforvaltningen med kunnskapsgrunnlag og råd i arbeidet med områdereguleringer som sikrer bærekraftig høsting av kystnære bestander, i første rekke vurdering av fjordlinjene og reguleringer innenfor disse. Bedre kartfesting av gyte- og oppvekstområder for ulike marine bestander er viktig i denne sammenheng, men også viktig for å styrke kunnskapsgrunnlaget for lokalisering av oppdrettslokaliteter.

I Masterplanen for marin forskning legges det opp til å gradvis å vri noe mer innsats over på forskning som kan gi grunnlag for nye marine næringer, herunder forskning på arter på lavere trofisk nivå. Dette må følges opp av instituttet i planleggingen for 2016 og framover.

Havforskningsinstituttet skal delta i Faglig utvalg for ressursforskning (FUR) og ha sekretariatet i utvalget.

I Masterplan for marin forskning varsles det også at det skal etableres et system for systematiske evalueringer av Havforskningsinstituttets forskningsprogrammer, medregnet metodikk for datainnsamling og bestandsestimering. De eksterne fagevalueringene skal legges opp slik at det enkelte forskningsprogram skal evalueres hvert femte år. Departementet ber om at instituttet etablerer et system for dette. Utgiftene til evalueringene skal dekkes av instituttets budsjett.

Faglig råd vil bli revitalisert i 2016 og skal fungere som et uavhengig faglig rådgivningsorgan for instituttet. Rådets medlemmer vil motta godtgjørelse for sin deltagelse, som skal dekkes av instituttets budsjett.

4. FØRINGER OG OPPDRAG I 2016

4.1 Samle, forvalte og tilgjengeliggjøre data om marine økosystemer

- Havforskningsinstituttet skal på oppdrag fra Fiskeridirektoratet koordinere overvåkingen av innslaget av rømt oppdrettsfisk.

- Havforskningsinstituttet skal på oppdrag fra Mattilsynet koordinere overvåkingen av forekomst av lakselus på viltlevende laksefisk.
- Havforskningsinstituttet skal gjennomføre forskningstokt for bestandsundersøkelser av viktige bestander når det er nødvendig for å kunne levere råd av god kvalitet.
- Havforskningsinstituttet skal øke anvendelsen av datamateriale fra fiskeflåten for å etablere indekser som over tid synliggjør bestandsutviklingen for ikke-kvoteregulerte bestander som høstes kommersielt.
- Det forventes at instituttets overordnede overvåkingsstrategi videreutvikles med hensyn på kontinuitet i viktige tidsserier. En videreutviklet strategi inkludert oppdaterte toktplaner oversendes departementet innen 1. juni 2016.
- Instituttets aktivitet i Mareanoprogrammet skal videreføres på samme nivå som i 2015, hvilket innebærer at 39 mill. kroner skal anvendes til dette formålet i 2016.

4.2 Levere internasjonalt ledende forskning

- Styrke forskning som optimaliserer overvåking, øvrig datatilfang og modellering, for å redusere usikkerheten i bestandsestimeringer.
- Øke kunnskapen om viktige endringer i økosystemer og bestanders utbredelse.
- Styrke forskningen på arter på lavere trofisk nivå. Herunder dyreplankton, tare mv., og særlig disse artenes betydning for andre arter og produktiviteten i økosystemet.
- Styrke havbruksforskningen for å bedre kunnskapsgrunnlaget for oppfølging av Meld. St. 16 (2014-2015), herunder forskning på miljøeffekter av havbruk. Viktige tema her er hvorvidt utbredelse og reproduksjon hos viltlevende marine bestander påvirkes av havbruksvirksomheten, samt i hvilken grad bruken av avlusningsmidler kan påvirke andre viltlevende organismer.

4.3 Levere forskningsbaserte råd og tjenester

Havbruk

- Havforskningsinstituttet skal i 2016 prioritere faglig arbeid som understøtter målene regjeringen har presentert i Meld. St. 16(2014-2015).
- Fortsette å bistå Fiskeridirektoratet i å oppklare rømminger og gi råd om tiltak som reduserer de økologiske effektene av rømming.
- I samarbeid med andre relevante fagmiljø, utvikle metoder for overvåking og vurdering av utslipp fra oppdrettsanlegg på større områder enn det som dekkes av dagens MOM-undersøkelser, ut i fra de føringer som ble gitt i Meld. St. 16 (2014-2015).
- I samarbeid med NINA, forestå klassifisering av laksebestander etter kvalitetsnorm for villaks, herunder videreføre arbeidet med å utvikle og kvalitetssikre metoder for å måle genetisk interaksjon mellom oppdrettslaks og villaks, og økologiske konsekvenser av slik interaksjon.

Marine bestander og økosystem

- Vurdere kommersielle bestander og gi kvoteråd eller råd om forvaltningstiltak basert på særskilte bestandsundersøkelser eller best tilgjengelig kunnskap.

- Forbedre rådgivingen for kystsonen, gjennom økt forståelse av sammenhenger i økosystemene i kyst- og fjordområder, en bedre kartlegging av ulike bestanders gyte- og oppvekstområder og hvordan teknologiutviklingen/fangsteffektiviteten påvirker mangfoldet og produktiviteten i kystnære områder.
- Havforskningsinstituttet skal styrke sin innsats i nettverket Norwegian Blue Forest Network med 800 000 kr i 2016.

4.4 Effektiv ressursbruk mv.

Instituttet skal vurdere mulighetene for kostnadseffektivisering av sin virksomhet og iverksette tiltak i henhold til egne fullmakter og ansvarsområde. Områder som skal prioriteres i 2016 er:

- Oppfølging av Havforskningsinstituttet rapport nr 17-2015, jf. oppdrag fra departementet av 24.11.2014:
 - Starte arbeidet med en strategi for videreutvikling av et overvåkings-nettverk i kystområder. Strategien skal ha som utgangspunkt å bidra til å etablere et modellrammeverk som effektiviserer datainnhenting. Arbeidet må skje i samarbeid med berørte aktører og virksomheter.
 - Starte arbeidet med å etablere (mer langsiktige) samarbeidsavtaler med havgående fiskefartøy for overvåking av fiskebestander. Arbeidet skal bidra til økt datakvalitet og mer effektiv datainnhenting fra leiefartøy.
 - Sammen med berørte aktører kartlegge og vurdere behovet for forskningsfartøy for kysten.
- Effektivisering av bruk av forskningsstasjoner. Det er viktig å sikre en god utnyttelse av nasjonal infrastruktur knyttet til forsøk med fisk mv. på tvers av virksomheter. Havforskningsinstituttet skal involvere berørte virksomheter og sørge for at det blir gjennomført en vurdering av om det er mulig å etablere en felles bestillingsportal for bruk av infrastruktur.
- Realisering av identifiserte samarbeids- og effektiviseringsområder (laboratorier, arkiv, IKT, innkjøp, internrevisorfunksjon mv.) med andre virksomheter.
- Fra og med 2016 skal Havforskningsinstituttet annet hvert år gjennomføre brukerundersøkelser knyttet til måloppnåelse for sin virksomhet. En skisse til opplegg og omfang skal presenteres for departementet innen 1. juni 2016.
- Nærings- og fiskeridepartementet har igangsatt en konseptvalgutredning (KVU) om lokalisering av marine FoU-virksomheter i Bergen. Statsbygg har fått oppdrag å gjøre utredningen. Utredningen er planlagt ferdigstilt innen utgangen av 2016. Konseptvalgutredningen skal vurdere lokalisering, og muligheter for samlokalisering og felles bruk av infrastruktur for marine FoU-miljøer i Bergen. Mulige samspillseffekter som følge av felles lokalisering skal inngå i vurderingen. Havforskningsinstituttet skal sette av nødvendige ressurser for å kunne bidra tilfredsstillende i prosessen. Dette fordrer deltakelse i arbeidsmøter, workshops og forankring i ledelsen.
- JPI Oceans er et viktig tiltak for å styrke det langsiktige forsknings- og utviklingssamarbeidet om marin og maritim forskning i Europa, blant annet

gjennom å styrke samarbeidet om marin og maritim forskning. Dette kan bidra til å effektivisere forskningsinnsatsen på tvers av land. JPI Oceans har utarbeidet en forsknings- og innovasjonsagenda. Vi ber om at Havforskningsinstituttet innen 1. april 2016 går gjennom denne agendaen for å identifisere om det er områder som det er aktuelt å delta i, eventuelt om det er andre områder innenfor instituttets ansvarsområde det er hensiktsmessig å samarbeide om.

- I tråd med instituttets plan og påfølgende styringsdialog med departementet, skal arbeidet med oppfølging av funn og merknader fra internkontrollsystemet og Riksrevisjonen gis høy prioritet, jf. revisjon av statsregnskapet for 2014 og merknader i Dok 1 i den forbindelse.

4.5 Måling av brukereffekter – fellesføring

Som et ledd i arbeidet med en enklere hverdag for folk flest ønsker regjeringen å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen.

I 2016 skal Havforskningsinstituttet kartlegge hvordan brukere opplever virksomheten. Havforskningsinstituttet står fritt til selv å velge metode for kartleggingen. Virksomheter som allerede har etablert gode systemer for brukerundersøkelser og brukerdiallog skal vurdere behovet for å forbedre eksisterende initiativer eller å iverksette nye.

På bakgrunn av kartleggingen skal Havforskningsinstituttet vurdere og eventuelt ta initiativ til tiltak som kan forbedre tjenestene. I årsrapporten for 2016 skal Havforskningsinstituttet omtale resultatet av kartleggingen og eventuelt beskrive hvilke tiltak som planlegges eller allerede er iverksatt.

4.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap skal være integrert i virksomhetens styring, og det skal foreligge dokumentasjon på hvordan virksomheten ivaretar internkontrollen på området, herunder nødvendig opplæring og informasjon. Det skal fokuseres på risikoerkjennelse, verdivurdering og skadevurdering ut fra ansvars- og arbeidsområdet. Virksomheten skal ha etablert nødvendig grunnsikring for beskyttelse av verdier og ha oppdaterte krise-/beredskapsplaner for å sikre god håndtering og kontinuitet ved uforutsette hendelser. Informasjonssikkerhetsarbeidet skal være i samsvar med den nasjonale strategi og handlingsplan for informasjonssikkerhet. Det skal gjennomføres regelmessige øvelser med bakgrunn i planverket. Virksomheten skal i 2016 legge til rette for å ta i bruk lavgradert kommunikasjonsløsning (Nasjonalt BEGRENSET-nett) i henhold til departementets forutsetninger.

For informasjon som faller inn under sikkerhetsloven med forskrifter skal det være etablert tiltak og rutiner i henhold til dette regelverket. Virksomheten skal regelmessig kartlegge risiko og sårbarheter innenfor eget ansvarsområde og utvikle og

vedlikeholde oversikten. Det skal regelmessig vurderes om det er aktuelt å foreslå utpeking av skjermingsverdig(e) objekt(er).

På bakgrunn av anbefaling fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) og drøfting av saken i Regjeringen, ber Nærings- og fiskeridepartementet om at etaten iverksetter tiltak for å øke IKT-sikkerheten. NSM trekker frem fire tiltak som anses å være de mest effektive:

- Oppgradere program- og maskinvare
- Installere sikkerhetsoppdateringer så fort som mulig
- Ikke tildele sluttbrukere administratorrettigheter
- Blokkere kjøring av ikke-autoriserte programmer

NSM anbefaler også at flere samfunnsviktige virksomheter og virksomheter underlagt sikkerhetsloven gjennomfører inntrengningstester. Nærmere informasjon om rådene fra NSM utdypes og er tilgjengelige på NSMs nettsider (nsm.stat.no).

Nærings- og fiskeridepartementet ber etaten følge opp de fire foreslåtte tiltakene og de øvrige anbefalingene fra NSM. Departementet oppfordrer videre til at etater som faller inn under sikkerhetsloven vurderer å gjennomføre inntrengningstester. Departementet ber om tilbakemelding innen 1.mai om hvordan tiltakene er fulgt opp i etaten.

4.7 Bruk av internrevisjon mv.

Finansdepartementet har fastsatt rundskriv om internrevisjon i statlige virksomheter ([R-117](#)). Virksomheter som Havforskningsinstituttet som har etablert internrevisjon, skal innen 1. mai 2016 ha tilpasset seg kravene i punkt 5 til innretning av internrevisjonsfunksjonen. Departementet ønsker å styrke eget informasjonstilfang fra internrevisor ved instituttet. I 2016 vil det derfor opprettes et system for direkte rapportering fra internrevisor til departementet.

4.8 Bruk av lærlinger

Havforskningsinstituttet er en stor etat med virksomhet i ulike deler av landet. Instituttet oppfordres til å styrke sin bruk av lærlinger på alle relevante fagområder, inkludert administrasjon og IKT.

5. STYRINGSDIALOG GJENNOM ÅRET

Den årlige styringsdialogen mellom Nærings- og fiskeridepartementet og Havforskningsinstituttet består av følgende faste møter og hoveddokumenter:

- Departementets tildelingsbrev
- Etatsstyringsmøter
- Risikovurdering per 30.08

- Økonomirapport per 30.04 og 30.08
- Virksomhetens årsrapport
- Budsjettinnspill
- Departementets referater fra møter med virksomheten

Havforskningsinstituttet plikter å informere departementet umiddelbart ved vesentlige avvik. Med vesentlige avvik menes alvorlige forhold eller hendelser som hindrer etaten i å nå sine mål, indikasjoner på at forbruk/inntekter vil avvike vesentlig fra tildelte budsjettrammer, og brudd på sentrale lover og regler. Etaten skal orientere departementet umiddelbart om saker med mulig mediemessig eller politisk interesse.

En styringskalender med tidspunkt for etatsstyringsmøter og frister og krav til leveranser er vedlagt.

6. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2016

6.1 Budsjettvedtak

For Havforskningsinstituttet er det fattet budsjettvedtak på kap. 925, 926, 3925 og 3926. I tillegg gis det en belastningsfullmakt på inntil 4,1 mill. kroner på kap. 900, post 78.

<i>Utgifter</i>		<i>(i 1000 kr)</i>
925	Havforskningsinstituttet	Saldert 2016
01	Driftsutgifter	412 728
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	316 146
22	Fiskeriforskning og -overvåking	117 100
Sum kap. 925		845 974
926	Forskningsfartøy	
01	Driftsutgifter	173 934
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	80 4420
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	86 500
Sum kap. 926		340 876
900	Nærings- og fiskeridepartementet	
78	Tilskudd til Akvariet i Bergen	4 100
Sum kap. 900		4 100
TOTALE UTGIFTER, eks. mva		1 190
950		
<i>Inntekter</i>		<i>(i 1000 kr)</i>
3925	Havforskningsinstituttet	Saldert 2016
03	Oppdragsinntekter	324 830
Sum kap. 3925		324 830

3926	Forskningsfartøy	
01	Oppdragsinntekter	80 542
Sum kap. 3925		80 542

TOTALE INNTEKTER, inkl. mva **405**
372

Havforskningsinstituttet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2016 slik at målene kan nås innenfor de bevilgningsrammer som er gitt i dette brevet (jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.).

Det følger av §5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt om noe annet, jf. punkt 6.2 under.

6.2 Budsjettfullmakter

Merinntektsfullmakt

Havforskningsinstituttet gis fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 925, post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3925, post 03 og å overskride bevilgningen under kap. 926, post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3926, post 01.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning neste år.

Bortsett fra begrensningen på 2 pst. av bevilgningen må fullmakten disponeres i samsvar med Finansdepartementets rundskriv R-110, jf. rundskrivets punkt 2.4.

Fullmakt til å overskride

Havforskningsinstituttet gis fullmakt til å overskride bevilgningene på kap. 926, post 21 og kap. 926, post 21 i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene i 2016 under henholdsvis kap. 3925, post 03 og kap. 3926, post 01. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2016 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

6.3 Finansielt rammeverk

Det vises til Bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 3.4.2. Havforskningsinstituttet skal føre periodisert virksomhetsregnskap og følge statens regnskapsstandarder (SRS), jf. nærmere retningslinjer i Finansdepartementets rundskriv R-114/2015-2 av 23.11.2015.

6.4 Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningene på kapitlene 900, 925, 926, 3925 og 3926 stilt til disposisjon for Havforskningsinstituttet.

Med hilsen

Arne Benjaminsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Stine Hammer
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi til:

Fiskeridirektoratet
Mattilsynet
Norges forskningsråd
Riksrevisjonen

Vedlegg 3

Adressliste

Havforskningsinstituttet

Postboks 1870 Nordnes

VEDLEGG 1: STYRINGSPARAMETERE OG RAPPORTERINGSKRAV

Under følger en oversikt over styringsparametere og statistikk det skal rapporteres på i årsrapporten. I årsrapporten er det viktig at tidsserier presenteres, slik at tall fra enkelt år ikke blir stående uforklart. Styringsparametere med tilhørende krav og mål og statistikk er alene ikke tilstrekkelig for å vurdere måloppnåelse på delmål mv. Det er derfor viktig å anvende og å utfylle disse indikatorene i den kvalitative delen av rapporteringen.

Delmål 1: samle, forvalte og tilgjengeliggjøre data om marine økosystemer

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
Andelen av innsamlede data som er tilgjengeliggjort for intern nedlasting (enhet %)	På sikt er ambisjonen at 90% skal være tilgjengelig	55%
Andelen av innsamlede data som er tilgjengeliggjort for ekstern nedlasting (enhet %)	På sikt er ambisjonen at 90% skal være tilgjengelig	55%
Andel av data som er tilgjengeliggjort internt 2mnd etter innsamling (enhet %)	På sikt er ambisjonen at 90% skal være tilgjengelig	55%
Andel av data som er tilgjengeliggjort eksternt 2mnd etter innsamling (enhet %)	På sikt er ambisjonen at 90% skal være tilgjengelig	55%

Delmål 2: levere internasjonalt ledende forskning

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
Publikasjonspoeng	Årlig økning i publikasjonspoeng	150
Publikasjoner	Gjennomsnittlig 1,5 publikasjon pr forsker	1
Sampublikasjoner	Årlig økning i sampublisering	150
Siteringer	Årlig økning i antall siteringer	

Delmål 3: levere forskningsbaserte råd og tjenester

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
Antall offisielle råd levert på tid iht. bestilling og/eller ut fra samfunnsoppdrag	Lvert på tid og i henhold til bestilling og/eller ut fra samfunnsoppdrag, og publisert på imr.no	Avgrense hva som ligger i offisielle råd, angi kvalitets-sikringsprosess, samt katalogisere råd inn mot ulike oppdragsgivere
Andel offisielle råd som har vært kvalitetssikret i en peer review prosess	Alle offisielle råd skal være utført og dokumentert i henhold til en beskrevet	Etablere en oversikt over kvalitetssikringsprosessene som brukes ved utvikling av

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
(eks: ICES og/eller bygger på vitenskapelig publisert metode)	kvalitetssikret prosess	ulike typer offisielle råd
Antall nasjonale og internasjonale fora der Havforskningsinstituttet deltar	Deltagelse i de viktigste nasjonale og internasjonale fora som er viktig for Havforskningsinstituttets samfunnsoppdrag	Etablere en katalog over hvilke fora Havforskningsinstituttet deltar i, samt utvikle ny strategi for å prioritere deltagelse i ulike fora

Statistikk:

- Omfanget(timer) av ulike typer rådgivningsoppdrag fordelt på oppdragsgiver

Effektiv ressursbruk mv.

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
Utnyttelsesgrad fartøy	250 døgn	250 døgn
Utnyttelsesgrad stasjonsfasiliteter (i sesongen for relevante arter)	80% av tilgjengelig tid	80% av tilgjengelig tid
Utnyttelsesgrad øvrig forskningsutstyr, lab mv.	80% av tilgjengelig tid	80% av tilgjengelig tid
Feil som har medført driftsstans og tap av verdier/manglende måloppnåelse.	Færrest mulig feil som medfører driftsstans og tap av verdier/manglende måloppnåelse.	Målet er det samme som resultatkravet
Utnyttelse av vitenskapelig kapasitet	Måltall	100% av måltall

Statistikk:

- Opprettholdelsesgrad
- Bevilgningsandel
- Utvikling i sentrale kostnadselementer (lønn, toktgodtgjørelser, infrastruktur mv.)

God og tilpasset formidling

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
Troverdighet – indikator hentes fra målinger hvert andre år (PR-barometer Samfunn)	Meget god troverdighet/faglig legitimitet.	Målet er det samme som resultatkravet

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
Antall oppslag i media – statistikk fra Retriever (medieovervåkning)	Årlig økning i oppslag.	4700
Rapportering til Språkrådet	Iht. rådets krav. 25%	20%

Statistikk:

- Øvrig publisering og formidling (NIFU-statistikk), tidsserie på fem år

Kategori	Antall
Fagbøker, lærebøker eller andre selvstendige utgivelser	
Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter ("proceedings"), fagtidsskrifter	
Rapporter i egen rapportserie	
Rapporter i ekstern rapportserie	
Rapporter til oppdragsgivere (konfidensielle sluttrapporter)	
Foredrag/framleggelse av paper/poster	
Populærvitenskapelige artikler og foredrag	
Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker o.l. publisert i tidsskrift, dagspresse	

Målrettet kompetanseforvaltning

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
Antall dr.grader pr år	10	10
Antall post.doc pr år	20	20
Kompetanseplaner med vurdering.	Kvalitativ vurdering	I henhold til plan.
Antall lærlinger	Øke bruken ift. 2015	+2

Kvalitet, administrative systemer mv.

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
Revisjonsanmerkninger	Ingen alvorlige revisjonsanmerkninger	Ingen modifisert revisjonsanmerkninger
Risiko og sårbarhetsanalyser viser akseptabelt kvalitets og risikonivå. Basert på <ul style="list-style-type: none"> - Eksternrevisjon - Internkontroll - Internrevisjon 	Hele virksomheten er risikovurdert og funnet tilfredsstillende på lang sikt.	Ingen områder er langvarig klassifisert som høy risiko. (mer enn 12 mnd)

Styringsparameter	Resultatkrav	Mål 2016
Opprettholde en akseptabel miljøstandard	Sertifisering av de deler av virksomheten hvor det er relevant.	Målet er å opprettholde eksisterende sertifisering som miljøfyrtårn. Fartøyene sertifiseres etter ISO 1401.
Resultater fra brukerundersøkelse	Gjennomføres annet hvert år	Utforme et opplegg for brukerundersøkelser innen 1. juni 2016.

VEDLEGG 2: STYRINGSKALENDEREN FOR 2016

Leveranser og etatsstyringsmøter 2016

Mnd.	Dato	Aktivitet	Mnd.	Dato	Aktivitet
Jan.	Medio jan. - medio feb.	Avslutning statsregnskap 2015	Juli		
Feb.	26. feb.	Årsrapport 2015 *	Aug.		
Mars	1. mars: 15. mars:	Ev. innspill revidert budsjett 2016 Budsjettforslag 2017	Sept.	20. sept.: 20. sept.:	Risikovurdering per 31. aug. Status økonomi per 31. aug., og ev. innspill endringsproposisjon høstsesjon 2016
April	1.april 25. april	Rapp på gjennomgang av tema JPI Etatsstyringsmøte vår	Okt.	Okt. - nov. 17. okt.	Dialog om tildelingsbrev for 2017 Etatsstyringsmøte høst
Mai	1.mai 20. mai	Tiltak for bedre IKT-sikkerhet - status Tertialrapportering økonomi per 30. april	Nov.	1. nov.	Innspill til store satsinger 2018
Juni	1.juni 1. juni	Presentere opplegg for brukerunders. Oversende videreutviklet overvåkingsstrategi Kontraktssamtale med etatsleder	Des.	31. des.	Tildelingsbrev for 2017

* Frist for årsrapport for 2016 er 27. februar 2017.

Krav til leveranser

Avslutning av statsregnskapet for 2015

Frister og krav til leveranser ved avslutning av statsregnskapet for 2015 er meddelt i eget brev av 08.12.2015 (vår ref: 14/7791).

Årsrapport 2015

Vi viser til tildelingsbrevet for 2015 og eget brev sendt ut om anbefalinger og krav til årsrapporten for 2015 (vår ref: 1536/97-5, datert 18.09.2015). Utover dette ber vi virksomheten følge anbefalingene Direktoratet for økonomistyring har til innhold og utforming av hver enkelt del av årsrapporten, jf. dfo.no/no/Styring/Årsrapport, med mindre noe annet er eksplisitt avtalt i etatsstyringsdialogen.

Virksomheten skal i vedlegg til årsrapporten redegjøre for status i arbeidet med samfunnssikkerhet, beredskap og intern sikkerhet. I forbindelse med årsrapporten for 2015 ønskes en redegjørelse for de viktigste utfordringer eller problemstillinger på dette området, på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsvurderinger, ledelsens evaluering, øvelse, hendelse eller lignende. Alle virksomheter som det er aktuelt for forutsettes å medvirke til rapportering om sikkerhetstilstanden i regi av Justis- og

beredskapsdepartementet som samordningsdepartement innen samfunnssikkerhet og beredskap på sivil side.

Årsrapport 2016

Årsrapport med årsregnskap for 2016 skal i utgangspunktet utformes etter samme krav som for 2015. Det anbefales at virksomhetene fortsetter videreutviklingen av årsrapporten i tråd med krav og anbefalinger for 2015.

Eventuelle innspill til revidert budsjett - Omdisponeringer og tilleggsbevilgninger vårsesjon 2016

I løpet av våren legger regjeringen fram en proposisjon om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet. Det skal i hovedsak bare fremmes forslag om tillegg som er begrunnet i uforutsette forhold. Dersom etaten har innspill til saker som bør fremmes, ber departementet om at det for hvert enkelt forslag går fram:

- Kort beskrivelse av hva forslaget gjelder og begrunnelse.
(F.eks. om forslaget gjelder paralleljustering, omdisponering eller utgifts-/inntektsendring.)
- Beløp per kap./post som forslaget vedrører.
- For eventuelle innspill om utgiftsøkninger, skal det gå fram hvilke tiltak som er gjennomført for å begrense utgiftene.

Budsjettforslag 2017

Budsjettforslaget skal vise hvordan etaten vil prioritere sine ressurser det kommende året, gitt at bevilgningen videreføres på nivå med inneværende år (justert for 0,5 % effektiviseringskutt). Innspillet vil danne grunnlag for diskusjon av etatens strategiske planer i styringsdialogen og for departementets arbeid med Prop. 1 S.

Budsjettproposisjonen skal i tillegg til å fremme forslag til bevilgning på kapittel og post tydelig formidle hovedprioriteringene for den enkelte virksomhet.

Budsjettforslaget skal ta utgangspunkt i virksomhetens fastsatte mål, strategier og gjeldende budsjetttramme og inneholde følgende:

1. Omtale av hovedprioriteringer for 2017. Hovedprioriteringer skal angi hva som er de 1-3 viktigste områdene som etaten skal ha oppmerksomhet på i 2017.
2. Omtale av oppgaver som foreslås prioritert ned på kort eller lang sikt, for å frigjøre ressurser til høyere prioriterte oppgaver, og konsekvensene av dette.
3. Oversikt over utgifter per virksomhetsområde/hovedområde for årene 2015 (regnskapstall), 2016 (gjeldende budsjett) og 2017 (gitt dagens ramme).

I tillegg skal etaten spesifisere driftsutgiftene for 2017 på 01-posten på underpost 01.1 Lønn og godtgjørelser og 01.2 Varer og tjenester.

Nærmere om investeringer

Departementet ber etaten redegjøre for investeringer som etaten planlegger å gjennomføre innenfor gjeldende budsjett, med inndekning over flere år. Redegjørelsen skal inneholde en vurdering av tiltakets nytte, opplysninger om samlet investeringsbehov og fordeling av utgifter over år. Dette kan for eksempel gjelde mindre byggeprosjekter uten husleie-kompensasjon, eller IKT-investeringer. Departementet minner om at IKT-investeringer skal være i henhold til digitaliseringsrundskrivet (H-17/15) fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Tiltak for bedre IKT-sikkerhet – orientering om status

Det vises til omtale i tildelingsbrevet om anbefaling fra NSM om tiltak for å øke IKT-sikkerheten i virksomheter. Nærings- og fiskeridepartementet ber om tilbakemelding innen 1.mai om hvordan tiltakene er fulgt opp i etaten.

Risikovurdering

Etaten skal vurdere risiko som ledd i sin interne styring, jf. økonomiregelverket og hovedinstruksen. Arbeid med strategiplaner, ressursdisponering og større utviklingstiltak i etaten skal alltid bygge på risikovurderinger.

Departementet ber etaten legge fram en overordnet vurdering av risiko knyttet til:

- Måloppnåelse
- Effektiv bruk av ressurser
- Pålitelig rapportering
- Etterlevelse av lover og regler

Der hvor risiko vurderes som høy eller kritisk, skal grunnlaget for vurderingen utdypes. Det skal benyttes systematiske metoder for å beskrive sannsynlighet og konsekvens i de enkelte risikovurderingene. Dette er viktig for å kunne avstemme risikotoleranse mellom departement og etat. Videre skal årsaken til risikoen identifiseres og risikoreduserende tiltak beskrives.

I tillegg bes etaten å kommentere dersom det er kjennskap til fremtidige hendelser i påfølgende år som kan påvirke de enkelte risikovurderingene.

Status økonomi og ev. innspill til omdisponeringer og tilleggsbevilgninger høstsesjon 2016

Departementet ber etaten legge fram en statusrapport om budsjettsituasjonen per 30. april og per 31. august. I tillegg vil departementet underveis vurdere behovet for hyppigere økonomirapportering enn det styringskalenderen legger opp til. Rapportene skal være basert på statsregnskapet. I rapporten skal det for hver kap./post gå fram:

- Disponibelt beløp (saldert budsjett, endringer i bevilgning gjennom året, refusjoner/merinntekter).
- Regnskapsført i statsregnskapet per 30.april/31.august.
- Prognose for hele året.

- Kommentarer til eventuelle vesentlige avvik mellom disponibelt beløp og regnskapsført.

Rapporten per 31. august skal også omfatte eventuelle innspill til omdisponeringer og tilleggsbevilgninger som bør fremmes i høstsesjonen. Krav til eventuelle innspill følger av punkt ovenfor om eventuelle innspill til omdisponeringer og tilleggsbevilgninger i vårsesjonen.

Innspill til store satsinger 2018

Som et ledd i departementets arbeid med innspill til materiale til regjeringens første budsjettkonferanse, ber departementet om eventuelle innspill til større satsinger. Departementet ber om at eventuelle innspill inneholder følgende informasjon:

Benevning av satsingsforslag _____ (mill. kroner)

Kort oppsummering av satsingsforslaget.

- 2-5 linjer og maks 1/2 side.
- Tiltakets formål og varighet.
- Utgifter i 2018 og påfølgende år.

Tilleggsopplysninger:

- Nærmere utdyping av satsingsforslaget.
- Bakgrunn og behov for tiltaket.
- Oppsummering av konkrete resultater som tiltaket forventes å gi.
- En oversiktlig framstilling av de økonomiske og administrative konsekvensene av tiltaket. I den sammenheng må det redegjøres for alle relevante forutsetninger og beregninger. Alle tallstørrelser må settes opp på en logisk og etterprøvable måte.
- Tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet tallfestes så langt det er mulig.
- Flerårige budsjettkonsekvenser for årene 2019-2021 for hvert enkelt satsingsforslag. Hvis tiltaket berører flere kapitler og poster, settes dette opp i en oversiktlig tabell.
- En beskrivelse av hvordan resultatoppfølgingen skal foregå.
- Dersom tiltaket antas å gi innsparinger over tid, må en konkret gevinstrealiseringsplan beskrives.

Dersom relevant, skal følgende inngå:

- Gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, herunder kontakt med berørte parter (for eksempel KS).
- Beregning av eventuell kommunal medfinansiering, jf. punkt 6.1 i R-9/2012.
- En framstilling av sektorovergripende forslag som er koordinert mellom berørte departementer.

VEDLEGG 3: FULLMAKTER 2016

Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet har bestemmelser om unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene er redegjort for i Finansdepartementets rundskriv R-110, sist oppdatert 25.11.2013. Det vises også til veileder for statlig budsjettarbeid utgitt av Finansdepartementet (R-0634 B), som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

Nærings- og fiskeridepartementet delegerer med dette følgende fullmakter til Havforskningsinstituttet for 2016, med de vilkår som er fastsatt i rundskriv R-110, jf. punktene 2.2 – 2.6:

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret, forutsatt at eventuelle avtaler inngås innenfor rammen av [Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor](#), fastsatt 20. januar 2012 og sist endret 29. mai 2015.
- Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel, begrenset til 5 prosent av bevilgningen under post 01.
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten mot tilsvarende innsparing i de neste tre budsjettårene.

Departementet tar forbehold om at fullmaktene kan inndras dersom de ikke benyttes i overensstemmelse med kravene i rundskriv 110. Det bes om særskilt rapportering om utnyttelsen av hver enkelt fullmakt i forklaringene til statsregnskapet.

Administrative fullmakter

- Fullmakt til å yte erstatning for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Erstatningen må gis i samsvar med retningslinjene i Statens Personalthåndbok, punkt 10.22.
- Nærings- og fiskeridepartementet delegerer fullmakten til å avgjøre dekning av flytteutgifter til/fra utlandet i henhold til Statens personalthåndbok punkt 10.6.4.